

EKSAMEN

Emnekode: SFB10106	Emne: Organisasjonsteori
Dato: 29. mai 2015	Eksamenstid: kl. 9.00 til kl. 13.00
Hjelpemidler: Ingen	Faglærer: Juliane Riese
<p>Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 5 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p> <p><i>Oppgavesettet består av 7 oppgaver. Alle oppgavene skal besvares. Oppgavene teller som oppgitt ved sensurering.</i></p>	
Sensurdato: <u>19. juni 2015</u>	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb	

Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2015

Høgskolen i Østfold, Halden

29. mai 2015

Ingen hjelpemidler er tillatt ved denne eksamen. Eksamen omfatter 7 oppgaver.

Del A: Multiple Choice (maks. 30 poeng)

Det skal bare velges ett svar for hver oppgave i Del A. Skriv oppgavenummer og bokstav for riktig svar på eksamensark.

Du får 6 poeng for hvert riktig svar. Du får 0 poeng for feil svar (ikke minuspoeng).

Oppgave 1: Makt og konflikt i organisasjoner (maks. 6 poeng)

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Tre former for skjult maktbruk er strukturmakt, normativ makt og overtalelse.
- B. Følgende trekk karakteriserer vanligvis situasjoner der makt benyttes: Det er konkurranse mellom forskjellige aktører, aktørene er avhengige av hverandre, og det foreligger uenighet mellom aktørene.
- C. Når maktbruk oppfattes som riktig av dem som blir utsatt for den, snakker vi om legitim makt eller autoritet.
- D. Det er i dag veldokumentert at uenighet og konflikt i organisasjoner ser ut til å lede til kvalitativt dårligere beslutninger, fordi tid og ressurser blir brukt på konflikt istedenfor på beslutningsprosessen.

Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2015

Høgskolen i Østfold, Halden

29. mai 2015

Del A: Multiple Choice (forts.)

Oppgave 2: Organisasjon og individ/ Motivasjon og ytelse (maks. 6 poeng)

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Symbolske belønninger har liten eller ingen materiell verdi og kan derfor som regel ikke ha sterk virkning på ansattes motivasjon.
- B. Systembelønninger vil som regel forsterke intern konkurranse i en organisasjon.
- C. Ansattes ytre motivasjon og belønning vil som regel ivaretas gjennom lønns- og karrieresystemer, mens ansattes indre motivasjon og belønning som regel vil ivaretas gjennom jobbutforming.
- D. I Herzbergs modell om motivasjonsfaktorer og hygienefaktorer bidrar hygienefaktorer til ansattes trivsel og tilfredshet.

Oppgave 3: Beslutningsprosesser i organisasjoner (maks. 6 poeng)

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. I modellen for et «organisert anarki» («søppelbøtte» - teori) beskrives det at beslutninger skjer når fire såkalte strømmer som relativt uavhengig av hverandre flyter gjennom organisasjonen, koples sammen.
- B. Med «satisfiering» (engelsk «satisficing») menes at man velger det alternativet som gir høyest tilfredsstillelse.
- C. Ideen om mennesket som begrenset rasjonell beslutningstaker innebærer at mennesket har informasjon om noen alternative løsninger og velger det alternativet som gir best resultat i forhold til mål.
- D. I modellen for et «organisert anarki» («søppelbøtte» - teori) beskrives fire såkalte strømmer som flyter gjennom organisasjonen: Beslutningsmuligheter, deltakere, problemer og ressurser.

Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2015

Høgskolen i Østfold, Halden

29. mai 2015

Del A: Multiple Choice (forts.)

Oppgave 4: Læring og innovasjon (maks. 6 poeng)

Hvilken av de følgende påstander er sann?

- A. Begrepet enkeltkretslæring beskriver læring som en prosess hvor man forbedrer resultater, mens begrepet dobbeltkretslæring beskriver læring som en prosess hvor man både forbedrer resultater og endrer atferd.
- B. Innen sosial læringsteori mener man at mennesker kan lære ved å sette seg inn i hva andre har gjort og erfart, og relatere disse erfaringene til egen situasjon.
- C. Med «taus kunnskap» menes den kunnskapen organisasjonen klarer å skjule overfor andre slik at den får et konkurransefortrinn.
- D. Organisasjoner med byråkratiske strukturer er ofte gode til utforskende læring.

Oppgave 5: Kjønnroller i organisasjoner (maks. 6 poeng)

Hvilken av de følgende påstander er ikke sann?

- A. Begrepet «glasstaket» beskriver ideen at det finnes en grense for hvor langt en kvinne kan komme oppover i hierarkiet i en organisasjon, men denne grensen er i stor grad usynlig.
- B. Ideen om at menn har systemisk makt over kvinner i organisasjoner innebærer at de har makt til å utforme organisasjonens struktur eller kultur etter sine interesser, slik at kvinner arbeider for deres interesser.
- C. Forskning viser at kjønnsforskjeller i stor grad er uavhengig av sosial kontekst.
- D. Internalisering av gjeldende kjønnroller leder som regel til atferd som er i tråd med disse kjønnroller.

Eksamen i kurs SFB10106 Organisasjonsteori, Vårsemesteret 2015

Høgskolen i Østfold, Halden

29. mai 2015

Del B: Redegjørende og diskusjonsorienterte spørsmål (maks. 60 poeng)

Oppgave 6: Mål, strategi og effektivitet i organisasjoner/ Organisasjonsstruktur (maks. 30 poeng)

- a) Gi tre eksempler på strategier som en organisasjon kan velge, og forklar hva de innebærer. Angi hvilke organisasjonsstrukturer som passer til disse strategier, og forklar hvorfor. (maks. 20 poeng)
- b) Begrunn hvorfor det vanligvis antas at organisasjoner vil være effektive hvis det er godt samsvar mellom deres strategi og deres formelle struktur. (maks. 10 poeng)

Oppgave 7: Organisasjonskultur/ Endring i organisasjoner (maks. 30 poeng)

- a) Beskriv tre mulige tiltak for å gjennomføre vellykket endring av organisasjonskultur. Forklar hvorfor disse tiltakene bidrar til å gjennomføre en slik endring. (maks. 20 poeng)
- b) Endring av organisasjonskultur er en av de former for planlagt endring i organisasjoner som er aller vanskeligst å gjennomføre. Drøft hvorfor. (maks. 10 poeng)